

ABSTRAKT

Prikazani su rezultati analize dva kvalitativna svojstva: sposobnost razlikovanja boja (daltonizam) i osećaj gorkog ukusa feniltiokarbamida (PTC test) kod stanovništva Srema. Ispitano je 1824 osobe, 965 muškaraca i 859 žena, starosti od 20 do 50 godina u 21 ruralnom naselju. Naselja su ravnomerno raspoređena na celokupnoj teritoriji Srema, obuhvataju sve geografske oblasti i imaju odgovarajući nacionalni sastav. Ispitivanje osetljivosti na gorak ukus, raden je po modifikovanoj Kalmusovoj metodi upotrebom rastvora br. 5 (koncentracije 0,008125%). Sposobnost razlikovanja boja je ispitana upotrebom Išiharinog testa. Podaci su analizirani za ukupnu populaciju Srema, pojedine nacionalnosti i zavičajno poreklo. Utvrđena je pojava daltonizma samo kod muškog pola. Od ukupno 965 ispitanih osoba 93,26% normalno razlikuje boje. Protan tip zastupljen je u 2,59% slučajeva a deutan tip 3,21% normalno razlikuje boje. Protan tip zastupljen je u 2,59% slučajeva a deutan tip 3,21%. Učestalost recesivnog alela za protan tip iznosi $cv^P = 0,0259$ a za deutan tip $cv^d = 0,0321$. Najveći procenat deutan osoba (7,14%) je kod Hrvata a kod Madara je najmanji 1,72%. Protan tip je najzastupljeniji kod Rusina (5,41%). Kod doseljenika je naden jednak procenat protan i deutan tipa (2,62%) a kod starosedelaca je više deutana (3,23%) od protana (2,54%). Analizom sposobnosti osećaja gorkog ukusa PTC ustanovljen je skoro jednak procenat neosetljivih kod muškog 26,63% ($t=0,52$) i ženskog pola 25,54% ($t=0,50$) pola. Prema nacionalnoj pripadnosti najveći procenat neosetljivih osoba oba pola zabeležen je kod Hrvata (oko 32%) a najmanji kod Rusina (oko 16%). Nisu uočene značajnije razlike u frekvenciji osetljivih i neosetljivih osoba kod doseljenika i starosedelaca.

KLJUČNE REČI: Srem, PTC, daltonizam, odraslo stanovništvo.